

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก
ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้าและพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน
โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ
ของ บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อที่จะดำเนินกิจการต่อไป
และชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตามระยะเวลาที่แผนกำหนด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๔ กันยายน
๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือ นางเพ็ญพร
งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ โดยนายวิระชัย แท่นจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจ ได้ยื่นคำร้อง
คัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และ
มาตรา ๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘
สรุปได้ว่า

พระราชบัญญัติล้มละลาย ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐/๕๖ หากเจ้าหน้าที่รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนให้เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลายกำหนด อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้น้อยกว่าและไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่บางกลุ่ม แต่ต้องเห็นชอบด้วยแผนเพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน คัดค้านว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในคดีของศาลล้มละลายกลาง เป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยพระราชบัญญัติล้มละลายไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหน้าที่ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหน้าที่และลำดับการได้รับชำระหนี้ ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สำหรับกรณีดังกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดดุลยพินิจของศาลนั้น เป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เนื่องจากการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้เป็นไปตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณีและกำหนดขอบการใช้อำนาจไว้ใน

ลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นได้ว่า ได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุกๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๓/๒๕๕๓ ระหว่าง บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็มเกิดสภาพขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๓,๕๔๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปและคาดว่าจะมีรายได้นำกลับมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้งหมด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งนายไมเคิล ไบรอัน ซิงค์คินสัน เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ ซึ่งได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

แผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า

และทำให้เจ้าหน้าที่หลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ ขณะที่เจ้าหน้าที่ที่มีหนี้จำนวนน้อยกลับถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย นอกจากนี้ การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทำให้ศาลไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนมากกว่าแต่มีมูลหนี้ต่ำกว่า ทั้งการที่ มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน การจำกัดสิทธิของเจ้าหน้าที่รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ ก่อให้เกิดการจำกัดสิทธิของบุคคลและมีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในคดีของศาลล้มละลายกลาง สรุปได้ว่า

กฎหมายล้มละลายในส่วนของกรฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การฟื้นฟูกิจการจะต้องสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระแก่เจ้าหน้าที่ทั้งหมดจำนวนเงิน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท ลูกหนี้เห็นว่ามิชอบที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ทั้งปวง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้ง บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือกองทุนรวมเกมม้าแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

การทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรมด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้ที่ร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง ซึ่งได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด เจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อผู้ร้องได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๑๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง อีกทั้งมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนนั้นเป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วน เข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น แต่ไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง สรุปได้ว่า

มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖

เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องมติพิเศษตามกฎหมายล้มละลายเดิม มีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกัน และมีจำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกันคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมาย ในเรื่องมติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ทั้งในส่วนของจำนวนหนี้และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้รายย่อยอยู่บางส่วนมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน (๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการและประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย (๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้นุริมสิทธิเสียเปรียบ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของกฎหมายล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่มบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยเช่นกัน

ศาลล้มละลายกลางเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอฟังคำสั่งพิจารณาแผนไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็น สาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้” รวมทั้งมาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสาม เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ที่ พ. ๒๓/๒๕๕๓ และที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลรัฐธรรมนูญ เห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของคู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

พิจารณาคำร้อง คำคัดค้านของลูกหนี้และผู้ทำแผน ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา วินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นการ จำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ เจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต่างได้รับการปฏิบัติโดยทัดเทียมกัน และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดย ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องทั้งสาม ข้ออื่น

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยคะแนนเสียงข้างมาก ๑๐ ต่อ ๑ เสียง (นายอมร รักษาสัตย์) จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายพันธ์ จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระภู

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๔

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง การวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลาง (โดยสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง^(๑)) ส่งความเห็นของคู่ความ ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ซึ่งโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ซึ่งศาลจะใช้บังคับแก่คดีดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของ บริษัท ฯ ต่อศาลล้มละลายกลางมีใจความว่า ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เดิมใช้ชื่อว่าบริษัท บางใหญ่เรียลเอสเตท ฯ จำกัด ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ผู้ร้องขอได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด มีนายดำรง รัตนแสงสกุลไทย และบุคคลอื่นอีก ๔ คน เป็นกรรมการ

ผู้ร้องขอเป็นหนี้เจ้าหนี้สถาบันการเงิน เจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้ค้าวัสดุก่อสร้าง เจ้าหนี้ผู้รับเหมาก่อสร้าง บริษัทเกี่ยวข้องกับผู้ร้องขอ และลูกค้าโครงการของผู้ร้องขอตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุดของผู้ร้องขอ ซึ่งมีหนี้ที่ผู้ร้องขอต้องรับผิดชอบต่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นเงินจำนวนกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหนี้ทั้งหมดของผู้ร้องขอ รวมหนี้สินที่ผู้ร้องขอเป็นหนี้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๘๑๓,๘๓๖,๖๒๖.๓๖ บาท นอกจากนี้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ผู้ร้องขอยังมีหนี้เงินที่ต้องชำระบุคคลอื่นๆ หลายรายคือหนี้ที่มีกับสถาบันการเงินอื่นๆ นอกจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนเงิน ๔๒๓,๔๑๕,๔๖๑.๒๘ บาท

(๑) หนังสือนำส่งที่ ศย ๐๑๖/๑๘๐๓๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

และ ๒,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐอเมริกา รวมหนี้สินทั้งหมดของลูกหนี้ (ผู้ร้องขอ) เป็นจำนวนเงิน ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท

ผู้ร้องขอเห็นว่า หากผู้ร้องขอต้องปิดกิจการลงและนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดก็จะได้เงินจากการขายทรัพย์สินน้อยกว่าจำนวนหนี้ที่มีกับเจ้าหนี้เป็นอย่างมาก อันจะทำให้เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ของผู้ร้องขอได้รับความเสียหายมากกว่าได้รับชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการหากมีการฟื้นฟูกิจการของผู้ร้องขอแล้วนำเงินมาชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เจ้าหนี้ของผู้ร้องขอก็จะได้รับประโยชน์สูงสุดมากกว่านำทรัพย์สินของผู้ร้องขอออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน

ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต่อมาในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในกลุ่มที่ ๗ และเป็นผู้จองซื้อบ้านของบริษัทลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางมีใจความว่า เจ้าหนี้กลุ่ม ๗ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีเจ้าหนี้มากที่สุด แต่เจ้าหนี้กลุ่มนี้กลับไม่ได้รับความเป็นธรรมจากแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะแผนดังกล่าวผู้ทำแผนได้จัดทำขึ้นโดยเอื้อประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่ม ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่มีจำนวนหนี้มากที่สุด แต่เพียงรายเดียว รวมทั้งเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงินอื่นๆ ด้วย ซึ่งเจ้าหนี้เหล่านี้จะมีฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีอำนาจต่อรองกับลูกหนี้หรือผู้ทำแผนได้และมีผลต่อการทำแผนฟื้นฟูกิจการได้ และเนื่องจากการลงมติรับแผนฟื้นฟูกิจการนั้นจะเกิดจากจำนวนมูลหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้อยู่ โดยไม่คำนวนจากจำนวนเจ้าหนี้ ดังนั้น หากเจ้าหนี้รายใดมีมูลหนี้เป็นจำนวนมาก ก็สามารถลงมติให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านหรือไม่ผ่านก็ได้ ถึงแม้จะมีเสียงเจ้าหนี้รายเดียวก็ตาม การลงมติรับแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๕๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย และตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ เจ้าหนี้ไม่ก็รายที่ลงมติยอมรับแผน ฯ แต่ก็มีผลให้แผน ฯ ผ่านการลงมติของเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มดังกล่าวเท่านั้น จึงไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นๆ ถึงแม้จะมีจำนวนเจ้าหนี้มากกว่าก็ตาม ดังนั้น มาตรา ๕๐/๔๖ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่จำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนนั้นเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลายกำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่แต่มีมูลหนี้น้อยกว่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องจึงเห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในหมวดว่าด้วยกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน โดยเฉพาะ การลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางส่งความเห็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ในประเด็นนี้เสียก่อน เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมของประชาชนและความสงบสุขของประชาชน โดยรวม

ต่อมา ศาลล้มละลายกลาง (โดยสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง^(๒)) ได้ส่งความเห็นของ คู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ซึ่งโต้แย้งว่า มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ศาล จะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ มายัง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัทนี้ ต่อศาลล้มละลายกลางมีใจความว่า ผู้ร้องขอเป็นบริษัทจำกัดประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้าง งานเจาะเสาเข็ม มีทุนจดทะเบียนเป็นเงิน ๒๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยเป็นทุนที่เรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว ตามงบดุล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ผู้ร้องขอมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น ๒,๖๑๕,๘๐๕,๕๐๐.๗๘ บาท แต่มีหนี้สินรวมทั้งสิ้น ๓,๕๔๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท จึงมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน ๘๒๖,๐๓๐,๒๒๕.๓๔ บาท ในขณะที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ ผู้ร้องขอมีสินทรัพย์ทั้งสิ้นประมาณ ๓,๗๕๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น ผู้ร้องจึงมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินประมาณ ๑,๕๘๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้ร้องขอถูกธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ฟ้องเป็นคดีล้มละลายต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๕/๒๕๕๓ และขณะนี้คดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หากผู้ร้องขอไม่ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูกิจการอย่างจริงจัง และทันท่วงที ภาระหนี้สินล้นพ้นตัวของ ผู้ร้องขอจะมีมากขึ้น ซึ่งในที่สุดผู้ร้องขอจะต้องล้มละลายและจะเกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น ผู้ร้องขอจึงขอให้ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนี้ไว้เพื่อดำเนินการ และมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของผู้ร้องขอ

ศาลล้มละลายกลางนัดไต่สวนคำร้องขอแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน จึงเห็นสมควรงดไต่สวน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๐ วรรคสอง และมีคำสั่ง ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งผู้ทำแผน

(๒) หนังสือนำส่งที่ ศย ๐๑๖/๒๗๖๓๐ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔

ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลมีใจความว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ได้มีการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ร้องขอ ในวันนั้นมีเจ้าหนี้มาร่วมประชุม ๔๕ ราย คิดเป็นจำนวนหนี้ที่มีสิทธิออกเสียง ๓,๘๕๗,๗๒๓,๕๐๗.๑๖ บาท และที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยเจ้าหนี้กลุ่ม ๑, ๒, ๓, ๕ และ ๖ มีมติพิเศษยอมรับแผนและแผนที่มีการแก้ไขในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้ว มีเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผน ๑๕ ราย เป็นคะแนนเสียงหรือเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓,๕๕๑,๕๒๓,๕๔๓.๒๕ บาท ผู้ร้องเห็นว่ามติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น แผนฟื้นฟูกิจการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่มติของที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้ด้วยคะแนนเสียงหรือจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้รายใหญ่ๆ เพียงไม่กี่รายเท่านั้น ขอกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยมีเหตุผลว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๔๖ ยังแสดงให้เห็นได้ว่า เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มาก แม้จะมีเพียงหนึ่งหรือสองคนก็สามารถที่จะมีมติพิเศษได้ การที่บทบัญญัติดังกล่าวให้ความสำคัญแก่จำนวนหนี้เป็นผลให้เจ้าหนี้ที่มีหนี้เป็นจำนวนเงินน้อยถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย ดังนั้น มาตรา ๕๐/๔๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อนึ่ง ผู้ร้องเห็นว่า มาตรา ๕๐/๕๘ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งบัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อศาลพิจารณาเห็นว่า (๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๔๒ (๒) ข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน ฯลฯ ผู้ร้องเห็นว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาลคือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ถ้าแผนมีรายการครบถ้วนโดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ เท่ากับว่าศาลไม่สามารถใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีมากกว่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ต่อมา ศาลล้มละลายกลาง (โดยสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง^(๓)) ได้ส่งความเห็นของ คู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ซึ่งโต้แย้งว่า มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟู กิจการของบริษัทนี้ต่อศาลล้มละลายกลางมีใจความว่า ผู้ร้องขอเป็นบริษัทจำกัด (มหาชน) ประกอบ ธุรกิจผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องขอเป็นหนี้ เจ้าหนี้ทั้งหลายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๘๕๕,๑๖๐,๕๖๖ บาท แต่ขณะเดียวกันผู้ร้องมีสินทรัพย์หรือทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เงินสด และเงินฝากธนาคาร ฯลฯ มีมูลค่า ๗๖๖,๕๒๒,๕๘๕ บาท หากมีการบังคับทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแล้ว ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ได้ครบถ้วน ซึ่งแสดงว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงมีเหตุโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะขอฟื้นฟูกิจการ

ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) และตั้งบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผนฟื้นฟู

ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ กองทุนรวมเกมมาแคปิตอลซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ได้ยื่น คำร้องต่อศาลล้มละลายกลางมีใจความว่า ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลประเภทกองทุนรวม จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อซื้อและรับโอนสินทรัพย์ ของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่างๆ ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการคลัง และไม่อาจฟื้นฟูฐานะหรือการดำเนินงานได้ และทรัพย์สินถูกนำออกขาย เพื่อชำระบัญชี โดยมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ร้อง

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอชำระหนี้จากบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งศาล ล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ขอให้ลูกหนี้ชำระหนี้ ตามสัญญาเงินกู้เป็นต้นเงินจำนวน ๒๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๖,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท

(๓) หนังสือโอนคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ศย ๐๖/๒๕๑๕๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ ๒๑ ต่อปี แต่ปรากฏว่าในแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผนในส่วนของการชำระหนี้คืนผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ หลังจากปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้ในกลุ่ม ๑๒ โดยแยกออกจากกลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการจัดสรรการชำระหนี้โดยไม่มีความสุจริตใจและจงใจที่จะเอาเปรียบเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ โดยการตั้งสมมติฐานเอาเองว่าลูกหนี้มีภาระหนี้ที่จะต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้รายนี้อยู่เพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของหนี้เงินต้น ๒๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่เจ้าหนี้ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ ซึ่งคิดเป็นเงินเพียง ๘,๑๐๐,๐๐๐ บาท อีกทั้งยังจัดทำแผนปรับโครงสร้างหนี้หลังจากตั้งสมมติฐานโดยการปรับลดหนี้อีกร้อยละ ๒๕ ของจำนวนเงิน ๘,๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะทำให้เจ้าหนี้รายนี้ได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ ซึ่งเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริง

นอกจากนี้ ผู้ร้องยังได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ ต่างกัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล บทบัญญัตินี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน ผู้ร้องจึงขอให้ศาลล้มละลายกลางส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวซึ่งศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

พิจารณาแล้ว โดยที่ประเด็นตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสามดังกล่าวข้างต้นเป็นอย่างเดียวกันคือ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ดังนั้น จึงเห็นสมควรพิจารณาคำร้องทั้งสามรวมกัน

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องทั้งสามอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ จะเห็นได้ว่าการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่

(๒) ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๖ คือขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การส่งความเห็นของคู่ความในคดีดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง กล่าวคือเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายบังคับแก่คดี และคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ดังนั้น เรื่องตามคำร้องดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ผู้ร้องขอให้วินิจฉัยตามคำร้องทั้งสามมีว่า มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้ว โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ว่า บทบัญญัติทั้งสองมาตราของพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวอีก

ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประภาส

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย รวม ๓ คำร้อง เพื่อให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องของ นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา
ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๕๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๗ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ได้
จองซื้อบ้านในโครงการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๕/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ความว่า

พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญกล่าวคือ

๑. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลัง
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ หากเจ้าหนี้รายใด
หรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถลงมติ
ยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม
แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไข
แผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ จึงขัด
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกัน
ในการลงมติและเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณา
รับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนด
อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้
น้อยกว่าและไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อ
ความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเพราะ

ได้ผ่านการลงมติรับจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน ได้ยื่นคำแถลงโต้แย้งคำร้องคัดค้านของเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ ความว่า คำร้องของเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ รายที่ ๒๘๖ เป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย มีเจตนาประวิงกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการให้ล่าช้าออกไปโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจเกิดความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่รายอื่นและลูกหนี้ โดยมีเหตุผลประกอบสรุปว่า

๑. การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหน้าที่ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหน้าที่และลำดับการได้รับชำระหนี้นี้ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒. การที่เจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่า บทบัญญัติเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลนั้น ข้อกล่าวอ้างของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เพราะการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้ตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี และกำหนดขอบการใช้อำนาจในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้ จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะทำให้เห็นว่า ได้ให้อำนาจดุลยพินิจของศาลไว้ในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่า เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จ จะทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รวม ๔ ราย (บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กับพวก) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๕ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องกับพวก ซึ่งเป็น เจ้าหนี้ของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ขอฟื้นฟูกิจการโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑. ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้รับการจัดให้อยู่ใน ประเภทของเจ้าหนี้การค้า ของแผนฟื้นฟูกิจการที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อจะให้ศาล ล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนในคดีหมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลางโดยในคดีดังกล่าวมีบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด เป็นลูกหนี้ที่ยื่นคำร้องขอให้ศาล มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการและศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

๒. ด้วยเหตุที่แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้ มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระ โดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้ เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ โดยตามแผนอ้างว่าเพื่อเป็นการล้างหนี้ให้หมดอันเป็น ข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น

๓. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้ กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แผนฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากวิธีการชำระหนี้ และผลประโยชน์ที่ให้กับบรรดาเจ้าหนี้เป็นการเลือก ปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการ ก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๖ และ มาตรา ๕๐/๕๕ ทั้งที่วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายหรือฟื้นฟูกิจการมีเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลาย ได้รับชำระหนี้ หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้ลูกหนี้

สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิเท่าเทียมกันขณะเดียวกัน เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ เจ้าหน้าที่ที่มีหนี้จำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

๕. การที่พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน นั้น ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง จากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ที่มีมากกว่าแต่มีมูลหนี้้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและทำให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่า กฎหมายล้มละลายในส่วนของกรฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น การฟื้นฟูกิจการจะต้องสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ (กองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล ฯ) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑. ผู้ร้องเป็นเจ้าของรายที่ ๑๔๒ และเป็นนิติบุคคลประเภทกองทุนรวม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๔๓ โดยขอรับชำระหนี้เป็นเงินสดและดอกเบี้ยรวม ๔๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท ซึ่งคดีดังกล่าว บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลาย เนื่องจากเป็นผู้มีหนี้สินล้มละลายเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน คือ เป็นหนี้เจ้าหนี้ทั้งสิ้น จำนวน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท แต่มีสินทรัพย์มูลค่า ๗๖๖,๔๒๒,๕๘๕ บาท ซึ่งศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ และตั้งบริษัทลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน

๒. ในการทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของกลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรม ด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินสดอีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้่อกร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง

๓. ผู้ร้องได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนทั้งสิ้นสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือ ได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๗๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยอำนาจหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น อีกทั้งทำให้เดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ กัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง คัดค้านเจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ความว่า

๑. มาตรา ๕๐/๔๖ ทวิ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่อง “มติพิเศษ” ตามกฎหมายล้มละลายเดิม ซึ่งมีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกัน และมีจำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกันคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมายในเรื่องมติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ ทั้งในส่วนของจำนวนหนี้ และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม จึงทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้รายย่อยอยู่บ้าง

๒. มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลักการ ๓ ประการ คือ

(๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

(๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการและประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

(๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิเสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำเป็นต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของกฎหมายล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

๓. เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตในการที่ขอให้ศาลส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย การที่เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ไม่ยอมรับมติดังกล่าว มีลักษณะเช่นบุคคลที่ไม่ยอมรับในหลักการ ซึ่งหากตนเองจะถือว่าหลักการดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ก็ควรจะได้หยิบยกขึ้นให้ศาลส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยตั้งแต่ต้นแล้ว มิใช่รอจนกระทั่งแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากประเด็นตามคำร้องทั้งสาม เป็นประเด็นเดียวกัน คือ อ้างว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลล้มละลายกลางจะใช้บังคับแก่คดีซึ่งคู่ความเห็นว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้ และรวมคำร้องทั้งสามไว้วินิจฉัยเป็นคดีเดียวกัน

พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานในคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ซึ่งเป็นผู้ร้อง
จำนวน ๓ คำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

คำร้องที่หนึ่ง ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้คือนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์
ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓
ระหว่างบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้
เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยลูกหนี้ได้ยื่น
คำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัทต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ เนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้
ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมาตรา ๕๐/๕๖ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะถ้าเจ้าหนี้
รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถ
ลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิด
ช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และมาตรา ๕๐/๕๘
เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ
กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่
แต่มีมูลหนี้้น้อยกว่าถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ศาลต้องเห็นชอบด้วยแผน
เพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการ
การประชุมเจ้าหนี้ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผนเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดดุลยพินิจของศาลนั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เนื่องจากการกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาได้เป็นไปตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะได้เห็นว่า ได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สินลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘ เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และเจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เพราะแผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผนในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า และทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อเห็นว่าแผนมีรายการครบถ้วน ข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่าง

เท่าเทียมกัน ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๔๒ ทวิ ยังกำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน

คำร้องที่สาม ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประสบปัญหาด้านการเงิน หนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง

ผู้ร้อง คือกองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยมีเหตุผลในสาระสำคัญทำนองเดียวกันกับคำร้องที่หนึ่งและคำร้องที่สอง

ศาลล้มละลายกลางจึงส่งคำร้องของเจ้าหนี้ทั้งสามคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องที่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ทั้งสามคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทั้งสามหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางกราบบังคมทูลเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาคำร้องทั้งสามเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา

วินิจฉัยคำร้องทั้งสามได้ แต่กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ปราบกฏว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่
๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖
และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘
โดยที่บัญญัติขึ้นก็เพื่อต้องการแก้ปัญหาการดำเนินธุรกิจให้เกิดความรวดเร็วและเพื่อผลทางเศรษฐกิจ
ของประเทศแม้จะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญก็ตามแต่ไม่กระทบ
กระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเจ้าหน้าที่จัดอยู่ในกลุ่ม
เดียวกันก็ต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องทั้งสามนี้ซ้ำอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงให้ยกคำร้องทั้งสามคำร้อง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓ - ๓๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ผู้ร้องขอ เนื่องจากลูกหนี้ผู้ร้องขอซึ่งประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้าและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อที่จะดำเนินกิจการต่อไป และขำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตามระยะเวลาที่แผนกำหนด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๗ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปใจความตามคำร้องได้ว่า

พระราชบัญญัติล้มละลาย ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตรารับบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐/๕๖ หากเจ้าหนี้รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผน

ให้เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณาปรับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลายกำหนด อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้น้อยกว่าและไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องเห็นชอบด้วยแผนเพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนของศาลจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน คัดค้านว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในคดีของศาลล้มละลายกลาง เป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย พระราชบัญญัติล้มละลายไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๓/๒๕๕๓ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ เนื่องจากลูกหนี้ผู้ร้องขอซึ่งประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็มเกิดสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๓,๕๔๕,๘๓๕,๓๓๐.๑๒ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปและคาดว่าจะมีรายได้มากกลับมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้งหมด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยตั้งนายไมเคิล ไบรอัน ซิงค์กินสัน เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้องกับพวกรวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีโอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๓ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ ซึ่งได้รับการจัดกลุ่มให้อยู่ในประเภทเจ้าหนี้การค้า ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปใจความตามคำร้องได้ว่า

แผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น มาตรา ๕๐/๕๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า และทำให้ เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารรมมีมติพิเศษได้ ขณะที่เจ้าหนี้ที่มีหนี้จำนวนน้อยกลับถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย นอกจากนี้ การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการ ครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดอำนาจ ในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ทำให้ศาล ไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีจำนวนมากกว่าแต่มีมูลหนี้้น้อยกว่า ทั้งที่มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะ ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน การจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ ก่อให้เกิดการจำกัดสิทธิของบุคคลและมีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็น เจ้าหนี้ในคดีของศาลล้มละลายกลาง

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอเนื่องจากลูกหนี้ ผู้ร้องขอประกอบธุรกิจประเภทผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ประสบปัญหาทางการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระ แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดจำนวนเงิน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท ลูกหนี้เห็นว่า มีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งปวง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือกองทุนรวม เกมมาแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปใจความตามคำร้องได้ว่า

การทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรมด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้อีกร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืน ประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง ซึ่งได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อ ธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด เจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อผู้ร้องได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงินสมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๑๕ การจัดผู้ร้องให้เป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตต่อเจ้าหนี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง อีกทั้งมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วน เข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น แต่ไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามมาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง

ศาลล้มละลายกลางเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอฟังคำสั่งพิจารณาแผนไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ (ผู้ร้อง) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

คดีมีปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นให้ศาลรอการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็น สาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้” รวมทั้ง มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสาม เจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) คดีหมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ที่ พ. ๒๓/๒๕๕๓ และที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของคู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

พิจารณาคำร้อง คำคัดค้านของลูกหนี้และผู้ทำแผน ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ และที่แก้ไข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ กับ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญและผู้ทำคำวินิจฉัยมีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

และมาตรา ๕๘ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนุญ และไม่กระทบ
กระเทือนสาระสำคัญของสิทธิเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต่างได้รับการปฏิบัติโดยทัดเทียมกัน และ
ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล
ตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ
มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องทั้งสามซ้ำอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓ - ๓๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริง

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก
ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้าและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็น
จำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท
บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อที่จะดำเนินกิจการต่อไป และชำระหนี้ให้แก่
เจ้าหนี้ได้ตามระยะเวลาที่แผนกำหนด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการ
ของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือ นางเพ็ญพร
งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจได้ยื่นคำร้อง
คัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา
๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตรากำหนดบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนของที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐/๕๖ หากเจ้าหนี้
รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถ
ลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม
แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผน
ให้เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเป็น

ช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้น มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้้น้อยกว่า และไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชนทั้งที่เห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องเห็นชอบด้วยแผนเพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้้นมากกว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน คัดค้านว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของผู้ร้องเป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหนี้ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหนี้และได้รับชำระหนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สำหรับกรณีดังกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดดุลยพินิจของศาลนั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เนื่องจากการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้เป็นไปตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณีและกำหนดขอบการใช้อำนาจไว้ในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นว่าได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ระหว่าง บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็ม เกิดสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมากจนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๓,๕๔๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปและคาดว่าจะมีรายได้นำกลับมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้งหมด ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งนายไมเกล ไบรอัน ซิงค์คินสัน เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้องกับพวกรวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูด์ เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ ซึ่งได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

แผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียวแต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผนในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า และทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มาก แม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ ขณะที่เจ้าหนี้ที่มีหนี้จำนวนน้อยกลับถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย นอกจากนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีรายการครบถ้วนและข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

ทำให้ศาลไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีจำนวนมากกว่าแต่มีมูลหนี้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๔๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผน เลือกรูปแบบที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน การจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการ ที่จะได้รับชำระหนี้ ก่อให้เกิดการจำกัดสิทธิของบุคคลและมีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน พระราช บัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง สรุปได้ว่า กฎหมายล้มละลายในส่วนของกรฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่ม เจ้าหนี้ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การฟื้นฟูกิจการจะต้อง สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทผลิตและ จัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมี สินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหมดจำนวนเงิน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท ลูกหนี้เห็นว่ามิมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งปวง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือกองทุนรวม แคมม่าแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปได้ว่า

การทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยก ออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรมด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า

ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้นอีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้อีกร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง ซึ่งได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด เจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อผู้ร้องได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงินสมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๑๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง อีกทั้งมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนนั้นเป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วน เข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น แต่ไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้องสรุปได้ว่า

มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องมติพิเศษตามกฎหมายล้มละลายเดิม มีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกันและมีจำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกันคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมาย ในเรื่องมติยอมรับแผนของ

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ทั้งในส่วน
ของจำนวนหนี้และจำนวนคนของเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม ทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่รายย่อยอยู่บ้าง
ส่วนมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบ
แผนโดยที่ประชุมเจ้าหน้าที่อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ
ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติ
ที่เท่าเทียมกัน (๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการ
และประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหน้าที่
ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย (๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหน้าที่
บุริมสิทธิเสียเปรียบ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกรายจำต้องเข้าร่วม
ในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของ
ทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของ
ลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของ
กฎหมายล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย
รวมทั้งเพิ่มบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราช
บัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

ศาลล้มละลายกลางเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
จึงให้รอฟังคำสั่งพิจารณาแผนไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่เจ้าหน้าที่ (ผู้ร้อง) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสาม เจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ และที่ ๘๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง
โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
เมื่อศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลรัฐธรรมนูญ
เห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวของคู่ความในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย
ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

พิจารณาคำร้อง คำคัดค้านของลูกหนี้และผู้ทำแผน ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ เจ้าหน้าที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต่างได้รับการปฏิบัติโดยทัดเทียมกัน จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งได้วินิจฉัยแล้วว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง โดยมีรายละเอียดตามคำร้องดังนี้

คำร้องที่ ๑ นางเพ็ญพร งามไฟโรจน์พิบูลย์ โดยนายวิระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจผู้ร้อง เป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๗ ของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ผู้ร้องโต้แย้งสรุปว่า

๑. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญปัจจุบันใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือหากเจ้าหนี้รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้น้อยกว่าและไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับ

ผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรม ต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเพราะได้ผ่านการลงมติรับจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผน ฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

คำร้องที่ ๒ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้ รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูด์ เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ผู้ร้อง เจ้าหนี้ของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ผู้ร้องโต้แย้งสรุปว่า

๑. ผู้ร้องได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้าของแผนฟื้นฟูกิจการที่ศาลล้มละลายกลาง จะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน

๒. ด้วยเหตุที่แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวง แตกต่างกันไป เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่า เจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยาย เวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ โดยตามแผนอ้างว่าเพื่อเป็นการล้างหนี้ให้หมด อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผน เลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น

๓. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่น มากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากวิธีการชำระหนี้ และผลประโยชน์ที่ให้กับบรรดาเจ้าหนี้ เป็นการเลือก ปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการ ก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทั้งที่วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการ มีเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับชำระหนี้ หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลาย มีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมี มติพิเศษได้ เจ้าหนี้ที่มีหนี้จำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘

๕. การที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกันนั้น เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง จากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีมากกว่าแต่มูลหนี้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๘๐/๔๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เหมือนกัน เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและทำให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

คำร้องที่ ๓ กองทุนรวมเกมม้าแคปปีตอล ผู้ร้อง เป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ผู้ร้องโต้แย้งสรุปว่า

๑. ผู้ร้องได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนไทย จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องรับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๓๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๒. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ประชุมเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น อีกทั้งทำให้เดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และสามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓

มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องทั้งสามเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาไว้ชั่วคราว แล้วส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งสาม

ส่วนประเด็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แล้ว จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสาม

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริง

๑. นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๕๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ที่ได้จองซื้อบ้านในโครงการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เนื่องจากเหตุผลที่ว่าหากเจ้าหนี้รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมาก มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ เจ้าหนี้ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนแต่มีจำนวนหนี้ไม่มาก และมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมได้นอกจากนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ที่มีจำนวนหนี้ไม่มาก และไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่มแต่ต้องยอมรับแผน ดังนั้น กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน โดยเฉพาะการลงมติของเจ้าหนี้ในการรับแผน และการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน ได้ยื่นคำแถลงโต้แย้งคำร้องคัดค้านเจ้าหนี้รายที่ ๒๕๖ ว่า เป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสาระ ไม่สมควรได้รับการวินิจฉัย มีเจตนาประวิงกระบวนการฟื้นฟูกิจการให้ล่าช้าออกไป และพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และไม่ได้เป็นบทบัญญัติจำกัดดุลยพินิจของศาล

ศาลล้มละลายกลางส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๒. บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี่ (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ด้วยเหตุที่

๒.๑ แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว กำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินที่ไม่มีหลักประกัน มีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ เป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน โดยให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๒.๒ มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มาก แม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้น้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

๒.๓ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วนและข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของผู้ร้อง โดยชี้แจงว่า ได้ให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

ศาลล้มละลายกลางส่งคำร้องของเจ้าหนี้ดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๓. กองทุนรวมแถมมา แคปิตอล เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เนื่องจากเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล คือเจ้าหนี้ และให้มีการเลือกปฏิบัติกับเจ้าหนี้ทั้งหลายต่างกัน เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม ไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ นอกจากนี้มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย เป็นการเอาเปรียบเจ้าหนี้รายย่อย

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้งของเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ โดยชี้แจงว่า มาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องมติ เพื่อให้โอกาสแผนฟื้นฟูกิจการมีความเป็นไปได้ง่ายขึ้น ส่วนมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่งโดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ

- (๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ
- (๒) หลักการชำระหนี้ดีที่สุด
- (๓) หลักการไม่ให้เจ้าหนี้นุริมสิทธิเสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟูกิจการเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้

ศาลล้มละลายกลางส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อวินิจฉัย

เนื่องจากคำร้องของเจ้าหนี้ทั้ง ๓ กลุ่ม ดังกล่าว เป็นกรณีที่ร้องว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงเห็นควรรวมพิจารณาไว้ในคราวเดียวกัน

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยก่อนมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้วินิจฉัยได้หรือไม่
พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คือเป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า
บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับไว้
วินิจฉัยได้

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖
และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่
พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวแล้วตามคำวินิจฉัยที่
๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่ต้องวินิจฉัยคำร้องทั้งสามอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำร้องของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้อง
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รวม ๔ ราย (บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)
กับพวก) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ.๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา
๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องเห็นว่าพระราช
บัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘
บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง
จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ซูด เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้รับการจัดให้อยู่
ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ของแผนฟื้นฟูกิจการที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อจะให้ศาล
ล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ในคดีหมายเลขแดงที่ ฟ.๒๗/๒๕๕๓ ของศาล
ล้มละลายกลางโดยในคดีดังกล่าวมีบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด เป็นลูกหนี้ที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลมี
คำสั่งฟื้นฟูกิจการ และศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๖
พฤษภาคม ๒๕๕๓

๒. ด้วยเหตุที่แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้
ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่า
เจ้าหนี้การค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยาย
เวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้การค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ
๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ โดยตามแผนอ้างว่าเป็นการหักล้างหนี้ให้หมด อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผน
เลือกใช้กับเจ้าหนี้การค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น

๓. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหน้าที่ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากวิธีการชำระหนี้ และผลประโยชน์ที่ให้กับบรรดาเจ้าหน้าที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่โดยไม่เป็นธรรม

๔. มติของเจ้าหน้าที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทั้งที่วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการมีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายได้รับชำระหนี้ หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ เจ้าหน้าที่ที่มีหนี้จำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘

๕. การที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน นั้น ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือ ศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง จากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ที่มีมากกว่าแต่มีมูลหนี้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหน้าที่รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและทำให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่ากฎหมายล้มละลายในส่วนของการฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ไม่มีประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น การฟื้นฟูกิจการจะต้องสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องของนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ได้จองซื้อบ้านในโครงการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถขมยอรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนด อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้น้อยกว่า และไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเพราะได้ผ่านการลงมติรับจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผน โดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน ได้ยื่นคำแถลงโต้แย้งคำร้องของเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ ว่า คำร้องของเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ รายที่ ๒๘๖ เป็นคำร้องที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย มีเจตนาประวิงกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการให้ล่าช้าออกไปโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจเกิดความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่รายอื่นและลูกหนี้ โดยมีเหตุผลว่า

๑. การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหน้าที่ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของ

เจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้นี้ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้ เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒. การที่เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่า บทบัญญัติเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลนั้น ข้อกล่าวอ้างของเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เพราะการกำหนดให้ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้ตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี และกำหนดขอบการใช้อำนาจในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกรณีต้องตามที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลไว้ จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นว่า ได้ให้อำนาจดุลยพินิจของศาลไว้ในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้ว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จ จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ (กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล ฯ) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ซึ่งยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คือ

๑. ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ และเป็นนิติบุคคลประเภทกองทุนรวม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ โดยขอรับชำระหนี้เป็นเงินสดและดอกเบี้ยรวม ๔๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท ซึ่งคดีดังกล่าว บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง เนื่องจากเป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สินคือ เป็นหนี้เจ้าหนี้ทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๕,๑๖๐,๕๓๖ บาท แต่มีสินทรัพย์มูลค่า ๗๖๖,๔๒๒,๕๘๕ บาท ซึ่งศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ และตั้งบริษัทลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน

๒. ในการทำแผนของบริษัทลูกหนึ่งดังกล่าว ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของนี้กลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้ชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรม ด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้ที่ร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง

๓. ผู้ร้องได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนไทย จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) ควรได้รับการชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือ ได้รับชำระหนี้ภายหลังจากปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๓๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น อีกทั้งทำให้เดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่าง ๆ กัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านว่า

๑. มาตรา ๕๐/๔๖ ทวิ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๔๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่อง “มติพิเศษ” ตามกฎหมายล้มละลายเดิม ซึ่งมีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากอาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกัน และมี

จำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมกัน คัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการ ของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมายในเรื่องมติ ยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ ทั้งในส่วนของจำนวนหนี้ และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม จึงทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้ รายย่อยอยู่บ้าง

๒. มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบ การเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ

(๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่ เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

(๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการ และประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

(๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิเสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟู กิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่ออำนวยความสะดวกการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของกฎหมายล้มละลาย ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่ม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

๓. เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ในการที่ขอให้ศาลล้มละลายส่งเรื่องให้ศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัย การที่เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ไม่ยอมรับมติดังกล่าว มีลักษณะเช่นบุคคลที่ไม่ยอมรับ ในหลักการ ซึ่งหากตนเองจะได้พิจารณาหลักการดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ก็ควร จะได้หยิบยกขึ้นให้ศาลล้มละลายส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยตั้งแต่ต้นแล้ว มิใช่รอจนกระทั่ง แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทั้งสามคำร้องต่างขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นเดียวกัน หากได้รวมคำร้องทั้งสามคำร้องเข้าด้วยกันจะสะดวกและรวดเร็วในการพิจารณาวินิจฉัย จึงมีคำสั่งให้รวมคำร้องทั้งสามคำร้องเข้าด้วยกัน โดยเรียกผู้ร้องในคำร้องที่หนึ่งว่าผู้ร้องที่หนึ่ง ผู้ร้องในคำร้องที่สองว่าผู้ร้องที่สองและเรียกผู้ร้องในคำร้องที่สามว่าผู้ร้องที่สาม

ตามคำร้องทั้งสามคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ซึ่งประเด็นดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไปแล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นนี้อีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสามคำร้อง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำโต้แย้งของเจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) รวม ๓ คำร้องจากศาลล้มละลายกลาง โดยมีเนื้อหาในลักษณะเดียวกันคือ

๑. คำร้องของนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจ เป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ ของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) คดีหมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง สรุปความได้ว่า

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้าและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ประสบปัญหาด้านการเงิน โดย ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ มีสินทรัพย์จำนวน ๑,๕๐๒,๗๔๗,๓๗๔.๓๕ บาท มีหนี้สินจำนวน ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ ฯ ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัทต่อศาลล้มละลายกลาง โดยให้บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน และศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้น ผู้ร้องในคดีนี้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว โดยมีบางส่วนขัดรัฐธรรมนูญ คือ มาตรา ๕๐/๕๖ โดยหากเจ้าหน้าที่รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถขมยยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนมาก แต่มีจำนวนมูลหนี้รวมกันไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการอันเป็นธรรมดา ดังนั้น มาตรา ๕๐/๕๖ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และมีการเลือกปฏิบัติในทาง

กฎหมายได้ สำหรับกรณีมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งถ้าแผนใดเข้าตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนด ซึ่งเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ที่มีมูลหนี้น้อยกว่าได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเนื่องจากผ่านการลงมติรับจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า ดังนั้น กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๒. คำร้องของบริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีโอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูด์ เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ รวมจำนวน ๔ ราย ซึ่งได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้าของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) คดีหมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง สรุปความได้ว่า

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็ม เกิดสภาพขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมากมีหนี้สินล้นพ้นตัว และมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน มีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่า ๓,๕๔๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป และคาดว่าจะมีรายได้มากกลับมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้งหมด ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการดังกล่าว ผู้ร้องในคดีนี้รวม ๔ ราย ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘ รายที่ ๓๙ รายที่ ๔๗ และรายที่ ๗๕ ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๖ ที่ให้แผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกัน มีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไปก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหนี้ทางการค้าได้รับชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ อันเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหนี้ทางการค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหนี้กลุ่มอื่น จึงก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผนคือ เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ ขณะที่เจ้าหนี้ที่มีหนี้จำนวนน้อยกลับถูกจำกัดสิทธิในส่วนมาตรา ๕๐/๕๘

ที่บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาของศาลที่จะต้องมีการสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้มีการพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ อันทำให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับเจ้าหนี้จำนวนมากที่มีมูลหนี้้น้อยกว่า ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

๓. คำร้องของกองทุนรวมเกมมาแคปิตอล เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) คดีหมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง สรุปความได้ว่า

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจประเภทผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ประสบปัญหาด้านการเงิน และมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยมีหนี้สินเป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหมดจำนวนเงิน ๘๕๕,๑๖๐,๕๓๖ บาท ทางบริษัทเห็นว่ามีโอกาสที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการดังกล่าว ผู้ร้องในคดีนี้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ สรุปความได้ว่า ในการทำแผนของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ ฯ นั้น ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ แยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน โดยให้ได้รับชำระหนี้ไม่เป็นธรรมด้วยการตั้งสมมติฐานว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้ที่ร้อยละ ๒๕ ซึ่งทำให้ผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง โดยหนี้ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ ฯ นั้น ผู้ร้องได้รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชนไทย จำกัด ซึ่งเป็นหนี้กับสถาบันการเงินทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ร้องจึงควรถูกจัดเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงินอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ที่ ๘ (กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ไม่มีหลักประกัน) คือควรได้รับชำระหนี้ภายหลังจากปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๓๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ในส่วนมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการและแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะการที่ที่ประชุมเห็นชอบกับ

แผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้มากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วน เป็นการเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่นๆ และไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ดังนั้นพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ กัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องที่ส่งมาโดยศาลล้มละลายกลางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ทั้งสามคำร้องมีลักษณะที่คล้ายกัน จึงรับไว้เพื่อพิจารณาวินิจฉัย โดยมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยคือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๓๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาจากคำร้องทั้ง ๓ ที่ผู้ร้องส่งมาซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ของศาลล้มละลายกลางในประเด็นพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติอย่างทัดเทียมกัน จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งเรื่องศาลล้มละลายกลางขอส่งข้อโต้แย้งของเจ้าหน้าที่รวม ๓ คำร้อง มาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าข้อโต้แย้งของเจ้าหน้าที่ทั้ง ๓ คำร้อง ได้โต้แย้งในข้อกฎหมายเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงให้รวมทั้ง ๓ คำร้อง มาพิจารณา ดังนี้

คำร้องที่ ๑

ผู้ร้องที่ ๑ นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา ผู้รับมอบอำนาจ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและแย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ มาตรา ๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ กรณีบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด ซึ่งมีหนี้สิน ล้นพันตัว ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง เพื่อจะดำเนินกิจการต่อไปและ จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตามที่แผนกำหนด

สรุปข้อเท็จจริง

ก. ความเป็นมา

นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ เป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๘๖ ของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบธุรกิจ ประเภทอสังหาริมทรัพย์ภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีหนี้สินล้นพันตัว กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ มีสินทรัพย์มูลค่า ๑,๕๐๒,๗๔๗,๓๗๔.๓๕ บาท มีหนี้สินจำนวน ๒,๓๖๒,๕๓๑,๒๐๑.๐๓ บาท

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด จึงได้ทำคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยมีบริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นที่ปรึกษา

และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยตั้งบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ประชุม เจ้าหนี้ลงมติเห็นชอบกับแผน ฯ แต่มีเจ้าหนี้บางรายในเจ้าหนี้บางกลุ่ม ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน ขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน และยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ข. สรุปคำร้องของเจ้าหนี้ รายที่ ๒๘๖ (นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์)

เจ้าหนี้เป็นผู้จองซื้อบ้านในโครงการของลูกหนี้ซึ่งนับเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่มีจำนวนเจ้าหนี้มากที่สุด แต่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะแผน ฯ เอื้อประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่มีมูลหนี้จำนวนมากที่สุดแต่เพียงรายเดียว และแก่เจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน ทั้งในการประชุมลงมติของเจ้าหนี้เป็นการลงมติโดยคิดจากจำนวนมูลหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้อยู่ ซึ่งมี เจ้าหนี้เพียงไม่กี่รายที่ลงมติดอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่มีมูลหนี้จำนวนมาก จึงเห็นว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้กลุ่มอื่นแม้จะมีจำนวนเจ้าหนี้มากกว่าก็ตาม ดังนั้น พระราชบัญญัติ ล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๔๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ดังนี้

๑) มาตรา ๕๐/๔๖ กำหนดให้เจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลหนี้สามารถ ให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการได้ ทำให้ในบางคดีเจ้าหนี้รายใหญ่ไม่กี่รายที่มีจำนวนหนี้มากกว่า ร้อยละ ๕๐ สามารถให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟู ฯ และเมื่อศาลเห็นชอบแล้วก็จะเอื้อประโยชน์ต่อเจ้าหนี้ รายใหญ่เหล่านั้นเพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและ ไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้

๒) มาตรา ๕๐/๕๘ กำหนดบังคับให้ศาลต้องเห็นชอบด้วยแผน ฯ หากเข้าหลักเกณฑ์ ของมาตรา ๕๐/๕๘ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม และเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้อง เกินกว่าที่จำเป็น และกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน

ค. สรุปคำร้องคัดค้านของลูกหนี้ (บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด)

ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการและผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้อง สรุปความว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้ขัดแย้งกับมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แห่งรัฐธรรมนูญ จึงถือได้ว่า คำร้องไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย ดังนี้

๑) การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหนี้ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม โดยกฎหมายได้จัดระบบความสัมพันธ์โดยกำหนดตัวผู้ทรงบุริมสิทธิออกเป็นประเภทต่างๆ คือ บุริมสิทธิสามัญ และบุริมสิทธิพิเศษ และได้จัดลำดับบุริมสิทธิเรียงลำดับไว้โดยชัดเจน โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับไป จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒) พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๘ ให้อำนาจศาลที่จะพิจารณาและมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ฯ หากเข้าเกณฑ์ตามวรรคแรก แต่ในวรรคท้ายก็ให้อำนาจศาลที่จะไม่เห็นชอบด้วยแผน ฯ ก็ได้โดยศาลจะพิจารณาว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ดังนั้น ศาลจึงสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจเพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุกๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่ ๒

ผู้ร้องที่ ๒ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ กรณีบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด มีหนี้สินส่วนตัว และได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อขอดำเนินธุรกิจต่อไปและจะชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้ตามแผนฟื้นฟูกิจการ

สรุปข้อเท็จจริง

ก. สรุปความเป็นมา

บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘, ๓๙, ๔๗, ๗๕ ตามลำดับของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็ม ภายหลังเป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีสินทรัพย์มูลค่า ๒,๑๗๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีหนี้สินจำนวน ๓,๗๕๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ตามงบดุล ณ วันที่ ๓๑

ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนหนี้ในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งระบุวงเงิน ๓,๕๕๕,๘๓๕,๗๓๐.๑๒ บาท ตามบุคคล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๑)

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด จึงได้ทำคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง ในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๓ โดยมีบริษัท ไพร์ชวอเตอร์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด เป็นที่ปรึกษา แผนงานธุรกิจและการเงิน และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ โดยตั้งนายไมเคิล ไบรอัน ซิงค์คินสัน เป็นผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ

ข. สรุปคำร้องของเจ้าหนี้ทั้งสี่ราย (บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจคส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด และบริษัท ชูด์ เคมี (ไทย) จำกัด)

ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘, ๓๕, ๔๗, ๓๕ ซึ่งถูกจัดอยู่ในประเภทของเจ้าหนี้การค้า ตามภาคผนวกที่ ๔ ของแผนฟื้นฟูกิจการ บรรดาเจ้าหนี้การค้าแต่ละรายจะได้รับการชำระเงินเพื่อล้างหนี้ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของค่าขอรับชำระหนี้ ตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษเห็นชอบกับแผน ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้นนั้นเป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้เพียงไม่กี่รายเข้าบังคับ ทำให้เจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยมีหนี้เป็นจำนวนน้อยต้องได้รับความเดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ทำแผน แต่ไม่สามารถแก้ไขมติที่ประชุมได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงซึ่งกำหนดจากจำนวนหนี้ที่มีอยู่ ดังนั้น จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ดังนี้

๑) มาตรา ๕๐/๕๖ นั้นทำให้เห็นได้ว่าเจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน เจ้าหนี้ที่มี จำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถที่จะมีมติพิเศษได้ เพราะข้อกำหนดนี้ ให้ความสำคัญกับจำนวนหนี้มากกว่าจำนวนของเจ้าหนี้ เจ้าหนี้ที่มีหนี้เป็นจำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิไป โดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

๒) มาตรา ๕๐/๕๘ จำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือ ศาลต้องมี คำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือ สอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ เท่ากับว่าศาลไม่สามารถใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาให้เกิด ความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีมากกว่าแต่มีมูลหนี้ต่ำกว่า เจ้าหนี้จึงไม่ได้รับการคุ้มครองจาก กระบวนการของศาล จึงขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ก. คำร้องคัดค้านของลูกหนี้ (บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด)

ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการและผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้ขัดแย้งกับมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แห่งรัฐธรรมนูญ สรุปลงได้ดังนี้

เจตนารมณ์ของกฎหมายฟื้นฟูกิจการมุ่งประสงค์ให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาล และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หลายประการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของประเทศชาติ และประชาชน การที่เจ้าหนี้ได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่ากฎหมายล้มละลายในส่วนฟื้นฟูกิจการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเจ้าหนี้มีเจตนาไม่สุจริตโดยมุ่งประสงค์ที่จะประวิงให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นไปอย่างล่าช้าไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการฟื้นฟูกิจการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

คำร้องที่ ๓

ผู้ร้องที่ ๓ กองทุนรวมเกมม้าแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ โดยนายวิซาร์ด วิลเลียม เรย์โนลด์ และนางปัทมา เพชรเรียง ผู้รับมอบอำนาจ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๔๖ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ กรณีบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) มีหนี้สินล้นพ้นตัวและมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งปวง

สรุปข้อเท็จจริง**ก. ความเป็นมา**

กองทุนรวมเกมม้าแคปปิตอล ฯ เป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจประเภทผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท ภายหลังตกเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีสินทรัพย์มูลค่า ๗๖๖,๔๒๒,๕๘๕ บาท มีหนี้สินที่เป็นจำนวนแน่นอนที่ค้างชำระแก่เจ้าหนี้ทั้งหมด จำนวน ๘๔๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เห็นว่ามีโอกาสฟื้นฟูกิจการได้จึงได้ทำคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมีบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

ให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) และตั้งบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำแผน ฯ

ข. สรุปคำร้องของเจ้าหนี้ (กองทุนรวมแอมมาแคปิตอล ฯ)

ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ โดยผู้ทำแผน ฯ จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้ในกลุ่ม ๑๒ โดยแยกออกจากกลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงิน (เจ้าหนี้จากการประมูลหนี้ สำนักงานปฏิรูประบบสถาบันการเงิน) และจัดสรรชำระหนี้ให้โดยไม่เป็นธรรม เพราะจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท แต่ผู้ทำแผนและลูกหนี้ได้จัดทำแผนปรับโครงสร้างหนี้โดยการตั้งสมมติฐานเอาเองว่า ลูกหนี้มีภาระหนี้ที่จะต้องรับผิดชอบอยู่เพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของหนี้เงินต้น ๒๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงิน ๘,๑๐๐,๐๐๐ บาท และยังปรับโครงสร้างหนี้โดยให้ปลดหนี้่อกร้อยละ ๒๕ ของจำนวนเงิน ๘,๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งหมดนี้จะทำให้เจ้าหนี้รายนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษเท่านั้น อันถือเป็นการปฏิบัติและการกระทำอันไม่เป็นธรรมและไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ ประกอบกับในการทำแผนฟื้นฟูกิจการได้เสนอผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่รายจึงเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลและให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ กัน โดยไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคลโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ก. คำร้องคัดค้านของลูกหนี้ (บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน))

ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการและผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่า บทบัญญัติ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้ขัดแย้งกับมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แห่งรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่าคำร้องไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย สรุปได้ดังนี้

๑) มาตรา ๕๐/๔๖ ได้แก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่อง “มติพิเศษ” ตามกฎหมายล้มละลายเดิม (พ.ศ. ๒๕๕๓) ซึ่งในหลักเกณฑ์ตามกฎหมายล้มละลายเดิมมีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้ง ๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ เหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมายในเรื่องมติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการใหม่นี้บังคับให้แผนฟื้นฟูต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ทั้งในส่วน of จำนวนหนี้ และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม ซึ่งทำให้เกิดการคุ้มครองเจ้าหนี้รายย่อยอยู่บ้าง

๒) มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ (๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน (๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และ (๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิเสียเปรียบ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

ประเด็นพิจารณา

ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งเรื่องที่ศาลล้มละลายกลางส่งข้อโต้แย้งของเจ้าหนี้ทั้ง ๓ คำร้องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณารับคำร้องมาพิจารณารวมกันโดยสรุปประเด็นในการพิจารณาวินิจฉัยได้ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๖ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๒) พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

การพิจารณาข้อกฎหมาย

ก. บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่เกี่ยวข้องมี ๒ มาตรา ดังนี้

๑) มาตรา ๕๐/๕๖

“มติยอมรับแผนต้องเป็นมติพิเศษของ

(๑) ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือ

(๒) ที่ประชุมเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ซึ่งมีใช้กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๕๐/๕๖ ทวิ และเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแห่งจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้ และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

ในการนับจำนวนหนี้ ให้ถือว่าเจ้าหนี้ตามมาตรา ๕๐/๕๖ ทวิ ได้มาประชุม และได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนนั้นด้วย”

๒) มาตรา ๕๐/๕๘

“ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่า

(๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๕๒

(๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา ๕๐/๕๒ ตี และในกรณีที่มัติยอมรับแผน เป็นมติตามมาตรา ๕๐/๕๖ (๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้จะให้ความยินยอม และ

(๓) เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จ จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ไม่น้อยกว่ากรณี ที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ในกรณีที่แผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๕๒ ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผน ถ้าศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปนั้น ไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ให้ถือว่าแผน มีรายการครบถ้วน ตามมาตรา ๕๐/๕๒

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลนัดพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข. บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เกี่ยวข้องมี ๓ มาตรา ดังนี้

๑) มาตรา ๒๕

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่ กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้ อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

๒) มาตรา ๓๐

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

๓) มาตรา ๔๘

“สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่ กฎหมายบัญญัติ”

แนวทางพิจารณา

คำร้องทั้ง ๓ นี้ แม้มีข้อเท็จจริงต่างกันแต่มีปัญหาข้อกฎหมายคล้ายกันกับกรณีคำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ จึงมีความเห็นเช่นเดิม นอกจากนั้นยังมีข้อสังเกตว่า คำร้องที่หนึ่งปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่รายเดียวที่มีมูลหนี้มากเกินร้อยละ ๕๐ ก็สามารถลงมติพิเศษให้ยอมรับแผนฟื้นฟูได้แล้ว ส่วนคำร้องที่ ๒ เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ ๔ รายมีมูลหนี้ ก่อนข้างสูงกว่าในคดีอื่นๆ ที่เคยร้องต่อศาลแต่ก็ยังไม่มียกฟ้องเจ้าหน้าที่รายใหญ่กว่าเพียงไม่กี่ราย และ ในคำร้องที่ ๓ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ขนาดใหญ่ (มูลหนี้จำนวน ๔๓ ล้านบาท) ก็ยังได้รับการปฏิบัติ ที่ไม่เป็นธรรมจากผู้ทำแผน ซึ่งเป็นบริษัทเดียวกับลูกหนี้ จึงแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ สร้างความไม่เป็นธรรมทั้งแก่เจ้าหน้าที่ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและ ขนาดย่อยอย่างกว้างขวาง มีแต่เจ้าหน้าที่รายใหญ่รายเดียวหรือไม่ก็รายเท่านั้นที่ได้ประโยชน์โดยเฉพาะ เมื่อผู้ทำแผนเป็นลูกหนี้ หรือผูกพันกับลูกหนี้อย่างใกล้ชิด

คำวินิจฉัย

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประกอบกับข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าคำร้องทั้งสามนี้ มีข้อโต้แย้งเช่นเดียวกับกรณีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔

โดยอาศัยหลักการและเหตุผลดังกล่าววินิจฉัยที่อ้างถึงข้างต้น สรุปได้ดังนี้

๑) กรณีมาตรา ๕๐/๕๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๑.๑ ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นการใช้บังคับโดยทั่วไป

๑.๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เพราะเจ้าหน้าที่รายย่อยจำนวนมากได้รับความคุ้มครอง และสิทธิประโยชน์น้อยกว่าเจ้าหน้าที่รายใหญ่แต่น้อยราย จึงเป็นการเลือกปฏิบัติมิให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน

๑.๓ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เพราะเจ้าหน้าที่รายย่อยต้องการได้รับเงินค่าผ่อนส่งบ้านคืนทันทีที่ผู้ก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งสัญญา แม้การเรียกร้องของเจ้าหน้าที่จะทำให้ลูกหนี้ล้มละลายทันที และมีทรัพย์สินมาแบ่งปันกันได้น้อยกว่าที่จะรอให้ฟื้นฟูกิจการเสร็จก่อนก็ย่อมเป็นสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้นที่รัฐไม่มีอำนาจจะเข้าไปแทรกแซงเกินกว่าที่จำเป็น หรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธินั้น (มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง)

๒) กรณีมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๑.๑ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นการใช้บังคับโดยทั่วไป

๑.๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เพราะเจ้าหน้าที่รายย่อยได้รับความคุ้มครองน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รายใหญ่

๑.๓ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เพราะเจ้าหน้าที่รายย่อยไม่สามารถใช้สิทธิในทรัพย์สินได้สมบูรณ์ และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ไปจำกัดสิทธิมากเกินไปจนกระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของสิทธิ (มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง)

โดยเหตุผลดังกล่าวจึงมีคำวินิจฉัยยืนตามคำวินิจฉัยส่วนบุคคลในคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ คือเห็นว่า มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักชาติชัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

คดีทั้งสามสำนวนนี้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณา
เข้าด้วยกัน

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ระหว่าง
บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ตาม
คดีหมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ระหว่าง
บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ตามคดีหมายเลขแดงที่
พ. ๒๗/๒๕๕๓

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องในคดีของศาลล้มละลายกลาง คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ระหว่าง
บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน)
ลูกหนี้ ตามคดีหมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓

ผู้ร้องทั้งสามสำนวนยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางขอฟื้นฟูกิจการอ้างเหตุผลทำนอง
เดียวกันว่า เนื่องจากผู้ร้องตามคำร้องที่หนึ่งประกอบธุรกิจประเภทกิจการค้า และพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
ผู้ร้องตามคำร้องที่สองประกอบธุรกิจประเภทรับเหมาก่อสร้างงานเจาะเสาเข็ม และผู้ร้องตามคำร้อง
ที่สามประกอบธุรกิจประเภทผลิตและจัดรายการโทรทัศน์และสื่อทุกประเภท เกิดสภาวะขาดสภาพคล่อง
ทางการเงิน มีหนี้จำนวนมาก เป็นหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สิน โดยผู้ร้องตาม
คำร้องที่หนึ่งมีหนี้สินจำนวนแน่นอนไม่ต่ำกว่าสองพันสามพันร้อยล้านบาท ผู้ร้องตามคำร้องที่สอง
มีหนี้สินไม่ต่ำกว่าสามพันห้าร้อยล้านบาท และผู้ร้องตามคำร้องที่สามมีหนี้สินไม่ต่ำกว่าแปดร้อยล้านบาท

ก่อนที่ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผน ผู้ร้อง คือ นางเพ็ญพร
งามไพโรจน์พิบูลย์ เจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ (เจ้าหนี้ตามคำร้องที่หนึ่ง) โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา
ผู้รับมอบอำนาจบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด

เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๓๕ (เจ้าหนี้ตามคำร้องที่สอง) ซึ่งได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทของ เจ้าหนี้การค้า และกองทุนรวมเกมมาแคปปีดอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ (เจ้าหนี้ตามคำร้องที่สาม) ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผน และได้แย้งทำนองเดียวกันว่า พระราชบัญญัติล้มละลายที่แก้ไขใหม่ ในส่วน ที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ ตามมาตรา ๕๐/๕๖ กำหนดกลุ่มเจ้าหนี้แม้จะจำนวนเจ้าหนี้น้อยแต่มีมูลหนี้มาก มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง สามารถลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ในขณะที่จำนวน เจ้าหนี้มีอยู่มากเป็นร้อยรายมูลหนี้ไม่มาก มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้าน หรือแก้ไขแผนทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติได้ การที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ ที่มีมูลหนี้มากกว่าร้อยละห้าสิบเห็นชอบด้วยแผนเป็นการอาศัยเจ้าหนี้รายใหญ่บังคับและเอาเปรียบเจ้าหนี้ ที่มีมูลหนี้น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเป็นการจำกัดสิทธิเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้น้อยกว่าร้อยละห้าสิบโดยปริยาย เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล และเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความ แตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม การกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ ระหว่างเจ้าหนี้ไม่มีหลักประกัน และเจ้าหนี้ทางการค้าก็แตกต่างกัน ทำให้เจ้าหนี้ไม่มีหลักประกัน ได้เปรียบเจ้าหนี้ทางการค้า การแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้เช่นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะ ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เจ้าหนี้ในกลุ่มของผู้ร้องเสียเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตต่อเจ้าหนี้ มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟู กิจการไม่ชอบด้วยกฎหมายและแผนไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๕๘ ยังจำกัดอำนาจศาล ให้พิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ กำหนด อันเป็นการจำกัด ดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ แต่มูลหนี้น้อยกว่าและ ไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของ ประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหนี้บางกลุ่ม แต่ต้องเห็นชอบด้วยแผนเพราะได้ผ่าน การลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำโต้แย้ง ของผู้ร้องทั้งสามคำร้องมีข้อความทำนองเดียวกันว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลายเดิม การที่จะมี มติพิเศษนั้นทำได้ยาก มีผลทำให้โอกาสในการที่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่อง ค่อนข้างยากเจ้าหนี้รายใหญ่บางรายหรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกันและมีจำนวนหนี้

ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือเจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนมาก รวมกันคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ในขณะที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟู่ได้ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องมติพิเศษตามกฎหมายล้มละลายเดิมใน ส่วนของการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลายแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๑ (มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘) ทำให้การฟื้นฟูกิจการสามารถดำเนินไปได้รวดเร็ว โดยลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยจัดระบบความสัมพันธ์ ในลักษณะของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหนี้ตามประเภทและจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วนการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการจัดประเภทของเจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้ก็ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงลำดับกันไป สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ นั้น มิได้จำกัดดุลยพินิจของศาลที่จะมีคำสั่งเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักเหตุและผล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติมาตราดังกล่าว การกำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลก็เป็นไปตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่กำหนด มาตรการให้ศาลเข้ามาตรวจสอบการเห็นชอบด้วยแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่งก็โดยยึดหลักที่ว่าไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน การชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ การประมาณการ และประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผล จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ไม่ทำให้เจ้าหนี้ บุริมสิทธิเสียเปรียบ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วม ในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ศาลล้มละลายกลาง พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอฟังคำสั่งพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการไว้ชั่วคราวและส่งคำร้องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย

มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า

๑. ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องทั้งสามคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ตามปัญหาข้อแรกที่ว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องทั้งสามคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใด
ของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาล
เห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มี
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดี
ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับ
การวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ
ศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นเรื่องเจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ตามคำร้องทั้งสาม
คำร้อง โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ศาลล้มละลายกลาง
จะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เมื่อศาล
ล้มละลายกลางรับคำโต้แย้งและส่งมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องของผู้ร้องทั้งสามคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ตามปัญหาข้อต่อมาที่ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖
และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามประเด็นดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔
แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นบทบัญญัติ
ที่รับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลและสิทธิอันเท่าเทียมกันของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน
ต่างได้รับการปฏิบัติอย่างเดียวกัน และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุ

แห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ
มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้ซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ